

А К Т
лісопатологічного обстеження насаджень
Словечанського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс»
ДП «Ліси України», що потребують суцільної санітарної рубки

21 лютого 2025 року

с. Словечне
Коростенський район
Житомирська область

На звернення Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», лист № 3270/40.1.9-2025 від 11.02.2025 року «Щодо обстеження лісових насаджень», відповідно п. 30 Санітарних правил в лісах України затверджених постановою КМУ від 27.07.1995 р. № 555 (зі змінами) та наказу від 12.02.2025 № 122/40.1.9 «Про утворення комісії з обстеження насаджень», комісією в складі:

голова комісії: начальник Словечанського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олег ВОВК,
члени комісії:

- головний спеціаліст відділу лісового господарства Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Богдан ВАСЬКОВ,
- головний спеціаліст відділу охорони та захисту лісів Центрального міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Альона ЗИБАЛОВА,
- представник Овруцької міської ради Володимир БАШИНСЬКИЙ,
- представник Словечанської сільської ради Василь КАРАЩУК,
- провідний інженер-лісопатолог державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі ДСЛП «Київлісозахист») Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ,
- інженер охорони та захисту лісу I категорії відділу охорони і захисту лісів філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Володимир НАЗАРЧУК,
- лісничий Усівського лісництва Микола АНДРОСОВИЧ,
- лісничий Можарівського лісництва Олександр ЄФИМОВ,
- помічник лісничого Нагорянського лісництва Василь ТОМЧИШИН,

проведено лісопатологічне обстеження насаджень на території Словечанського надлісництва Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України», що потребують суцільної санітарної рубки (далі - ССР) в 2025 році.

Результати обстеження

Таксаційна характеристика лісових насаджень, що обстежувались, наведена нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2019 року.

Усівське лісництво

Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Кв. 3, вид. 43, площа 0,6 га., склад 8С31СБ1БП, вік 53 роки, повнота 0,70, бонітет 1А, ТЛУ- В2ДС. На ділянці (1), у центральній частині виділу на площі 0,1 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження синьою сосною златкою, великим та малим сосновими лубоїдами, сосновими вусачами.

Можарівське лісництво

Категорія захисності – експлуатаційні ліси

Кв. 30, вид. 29, площа 36,0 га., склад 10СЗ, вік 72 роки, повнота 0,75, бонітет 2, ТЛУ- А2С. На ділянці (9), в основній частині виділу площі 23,1 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 30, вид. 30, площа 4,5 га., склад 9С31БП, вік 31 рік, повнота 0,70, бонітет 3, ТЛУ- А1С. На ділянці (4), у південній частині виділу на площі 1,5 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 31, вид. 13, площа 8,4 га., склад 10СЗ+СБ+БП, вік 71 рік, повнота 0,80, бонітет 2, ТЛУ- А2С. На ділянці (1), у центральній частині виділу на площі 5,4 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 34, вид. 18, площа 3,0 га., склад 10СЗ, вік 81 рік, повнота 0,70, бонітет 3, ТЛУ- В2ДС. На ділянці (1), у північно-західній частині виділу на площі 0,1 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 36, вид. 7, площа 36,0 га., склад 10СЗ+БП, вік 71 рік, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В2ДС. На ділянці (10), у північній частині виділу на площі 3,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 55, вид. 10, площа 31,5 га., склад 10СЗ+БП, вік 71 рік, повнота 0,70, бонітет 1, ТЛУ- В2ДС. На ділянці (1), у південній частині виділу на площі 3,7 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказані ділянки Можарівського лісництва, пошкоджені пожежею, відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу №53 від 17.04.2020 р.

Нагорянське лісництво

Категорія захисності - захисні ліси

ліси уздовж берегів річок, навколо озер, водойм. та ін.

Кв. 2, вид. 3, площа 6,0 га., склад 10СЗ+БП, вік 76 років, повнота 0,80, бонітет 1, ТЛУ- В3ДС. На ділянці (1), у східній частині виділу на площі 0,2 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження вітровалом, буреломом минулого року та стовбуровими шкідниками: синьою сосною златкою, великим та малим сосновими лубоїдами.

Категорія захисності - експлуатаційні ліси

Кв. 55, вид. 12, площа 5,3 га., склад 8С32БП, вік 66 років, повнота 0,60, бонітет 1, ТЛУ- В3ДС. На ділянці (1), у північній частині виділу на площі 0,5 га,

спостерігається масове всихання дерев сосни і берези. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Кв. 56, вид. 1, площа 1,2 га., склад 9С31БП, вік 55 років, повнота 0,70, бонітет 1А, ТЛУ- С2ГДС. На ділянці (1), у західній частині виділу на площі 0,8 га, спостерігається масове всихання дерев сосни. Причиною всихання є пошкодження пожежею в 2020 році.

Вищевказані ділянки Нагорянського лісництва, пошкоджені пожежею відповідним чином відображені в акті про лісову пожежу №54 від 17.04.2020 р.

Лісопатологічна характеристика обстежених насаджень

Обстежені насадження характеризуються незадовільним санітарним станом – всиханням сильної інтенсивності. Причиною погіршення санітарного стану є пошкодження пожежами в першій половині 2020 році сильного та дуже сильного ступеня. Характер всихання дерев (відмираючих та сухостійних) - суцільний. Висота нагарів на стовбурах дерев до зони тонкої кори, а обвуглення зони кореневої шийки (з відмиранням камбію) - більше 3/4 периметра. На деревах сосни хвоя відсутня. Деревя сосни відпрацьовані такими стовбуровими шкідниками як: синя соснова златка, сірий довговусий вусач, шестизубий короїд тощо. Відбувається відшарування кори на стовбурах. Внутрішні тканини стовбурів в місцях поширення личинкових ходів шкідників-ксилофагів характеризуються наявністю «синяви», яка характерна при поширенні її збудників - офіостомових грибів. Деревя інших лісотвірних порід (Бп, Дз, Ос) відпрацьовані комплексом стовбурових шкідників та вражені трутовиком. На листяних деревах гілки другого і третього порядків відсутні, опадання кори. На деревах листяних порід в межах обвуглення стовбурів наявні плодові тіла грибів сапрофітів.

Деревя сосни, берези, дуба та осики мають зовнішню або внутрішню стовбурову гниль, відбувається вітровал через згнивання комлевої частини, частина дерев стала неліквідом. В подальшому в насадженнях пошкоджених лісовими пожежами є висока імовірність відпаду та створення захаращеності.

Насадження розладнані, низькоповнотні, з великою кількістю сухоостою, що має зовнішню гниль, частина стала неліквідом та створює захаращення.

Причиною погіршення санітарного стану лісонасадження в Усівському лісництві квартал 3 виділ 43 підвиділ 1 є пошкодження стовбуровими шкідниками – дерев сосни синьою сосною златкою, великим і малим сосновими лубоїдами, сосновими вусачами: внаслідок зменшення стійкості до шкідників відбулося всихання соснового насадження, основною причиною якого є розповсюдження та розмноження стовбурових шкідників, які в свою чергу, є носіями збудників офіостомових грибів. Осередок стовбурових шкідників сильного ступеню. Переважна кількість дерев відноситься до V (свіжий сухостій) та VI (старий сухостій) категорій стану (хвоя руда або відсутня, часткове або повне опадання кори, деревя відпрацьовані стовбуровими шкідниками, гілки другого і третього порядків відсутні).

В обстеженому сосновому лісонасадженні Нагорянського лісництва відбулося пошкодження вітровалом, буреломом внаслідок дії несприятливих погодних умов (сильних поривів вітру), що відбулися в 2024 році, пошкодження характеризуються куртинним характером розподілу пошкоджених дерев. В наявності велика кількість

дерев вивалених з корінням, із зламаним стовбуром, підірваною кореневою системою, нахилом нижньої та середньої частин стовбура понад 30 градусів від вертикальної осі, а також з дугоподібно зігнутими стовбурами як хвойних так і листяних деревних порід. На пошкоджених деревах на час обстеження хвоя опала та залишки рудого кольору. Частина дерев на корені пошкоджені стовбуровими шкідниками – синьою сосною златкою, великим і малим сосновими лубоїдами. Пошкоджені дерева переважно відносяться до категорій стану V (свіжий сухостій), VI (старий сухостій) та захаращеності, яку створюють вітровальні дерева. На час обстеження пошкоджені дерева сосни внаслідок аварій та стихійного лиха відпрацьовані стовбуровими шкідниками, а тому на виконання діючих Санітарних правил в лісах України, зокрема п. 14, 16 та 17 в обстежених лісонасадженнях необхідне термінове проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів з одночасною ліквідацією захаращеності та профілактикою виникнення та поширення осередків шкідників і хвороб лісу.

ВИСНОВОК

На час обстеження вказані негативні чинники призвели до утворення значної кількості відмираючих дерев, свіжого сухостою та сухостою минулих років. Життєздатні дерева I-III категорії стану (без ознак ослаблення, ослаблені та дуже ослаблені) на даних ділянках становлять повноту нижчу критичного показника п.27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Комісія визначила загиблі та розладнані ділянки, які доцільно призначити у ССР згідно діючих Санітарних правил в лісах України на таких площах:

Усівське лісництво

кв.3, вид. 43, ділянка (1) – 0,1 га;

Разом по лісництву: 0,1 га.

Можарівське лісництво

кв.30, вид. 29, ділянка (9) – 23,1 га;

кв.30, вид. 30, ділянка (4) – 1,5 га;

кв.31, вид. 13, ділянка (1) – 5,4 га;

кв.34, вид. 18, ділянка (1) – 0,1 га;

кв.36, вид. 7, ділянка (10) – 3,8 га;

кв.55, вид. 10, ділянка (1) – 3,7 га;

Разом по лісництву: 37,6 га.

Нагорянське лісництво

кв.2, вид.3, ділянка (1) – 0,2 га;

кв.55, вид.12, ділянка (1) – 0,5 га;

кв.56, вид.1, ділянка (1) – 0,8 га;

Разом по лісництву: 1,5 га.

Всього обстежена площа по даному підприємству складає **39,2 га.**

Вищенаведені ділянки загальною площею **38,9 га** (крім ділянок Усівського лісництва кв.3, вид. 43, ділянка (1) – 0,1 га та Нагорянського лісництва кв.2, вид.3, ділянка (1) – 0,2 га, загальною площею **0,3 га**) пройдені процедурою відповідно до Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-20227119690/1 від 11.11.2022 року.

Відвід дерев в зазначену рубку проведено згідно п.п. 6, 15, 17, 27 діючих Санітарних правил в лісах України.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони Філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

Вищевказані ділянки під ССР провести згідно діючих Санітарних правил в лісах України, вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» та Висновку з оцінки впливу на довкілля № 21/01-20227119690/1 від 11.11.2022 року.

Підставою здійснення рубок є належність дерев до сухостійних, відмираючих або дуже ослаблених внаслідок пошкодження пожежами, шкідниками, хворобами лісу, внаслідок аварій та стихійного лиха.

ССР провести в 2025 році з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

З метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, рубки провести в максимально стислі терміни з одночасним знищенням порубкових залишків. Оптимальний термін проведення ССР – І квартал 2025 року.

Лісовій охороні підприємства вести постійний лісопатологічний моніторинг за санітарним станом суміжних насаджень, своєчасно виявляти осередки прояву і поширення шкідників та хвороб.

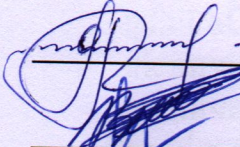
На зрубках, що утворюються після виконання призначених ССР провести лісовідновні роботи шляхом створення лісових культур на площі **39,2 га** навесні 2025 року.

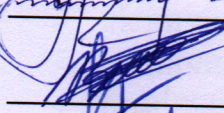
Посадку лісових культур здійснити згідно діючих схем змішування, способів обробітку ґрунту та інших технологічних особливостей у відповідності до лісорослиних умов.

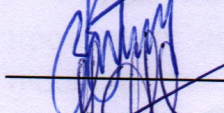
Даним обстеженням нових осередків первинних шкідників і хвороб лісу не виявлено.

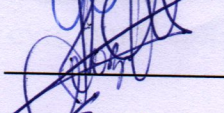
Осередків карантинних шкідників та хвороб дерев, а також рослин і тварин занесених до Червоної книги України при обстеженні не виявлено.

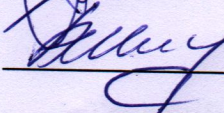
Підписи членів комісії:

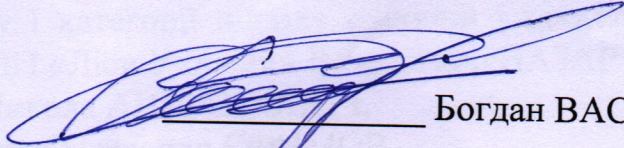
 - Олег БОБК

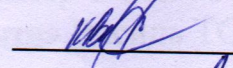
 Альона ЗИБАЛОВА

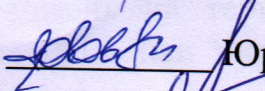
 Володимир БАШИНСЬКИЙ

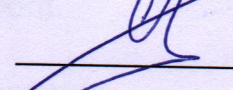
 Володимир НАЗАРЧУК

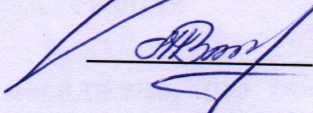
 Микола АНДРОСОВИЧ

 Богдан ВАСЬКОВ

 Василь КАРАЩУК

 Юрій ДВОРАКІВСЬКИЙ

 Олександр ЄФИМОВ

 Василь ТОМЧИШИН